

Prozesuak: kontrola eta kudeaketa

Juanan Pereira

juanan.pereira@ehu.es

Kepa Bengoetxea

kepa.bengoetxea@ehu.es

Mikel Larrea

<http://tinyurl.com/yz5wk33>

Prozesu kudeaketa

Prozesua: erabiltzaile baten eskaeraren ondorioz martxan dagoen programa. Oinarrizko elementua da sistemarentzat, eta **identifikadore** bat du esleiturik.

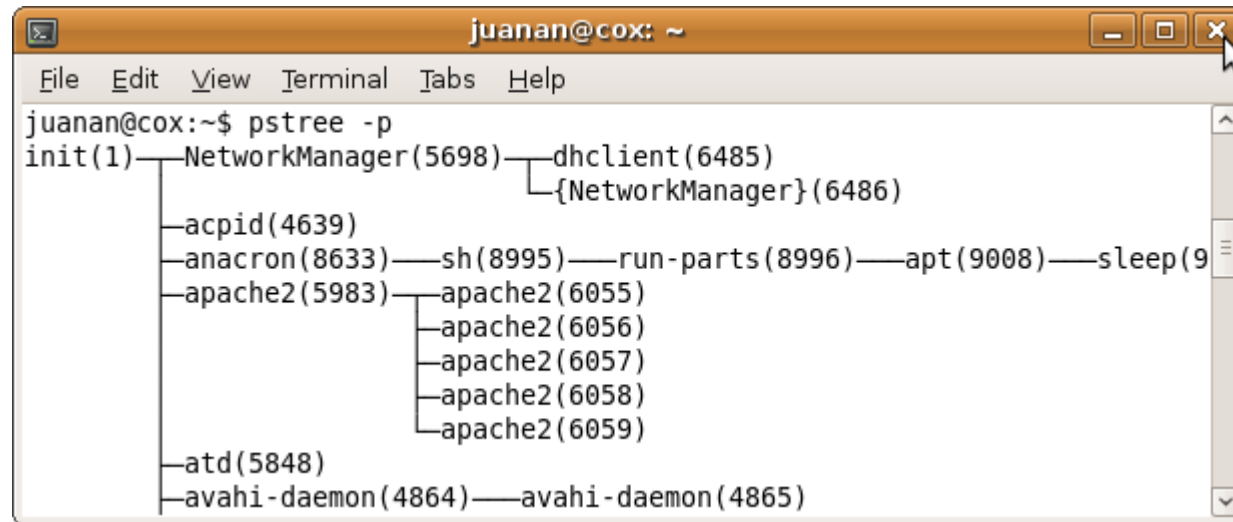
Prozesu kudeaketa

Prozesuak (egikaritzen ari diren programak) zuhaitz bat osatzen dute. Zuhaitz horren erroan init prozesua (PID 1 duena) kokatzen da.

“pstree” komandoak prozesuen zuhaitza pantailaratuko du.

Aukerak:

- u prozesua hasi zuenaren izena pantailaratzeko
- p prozesuaren identifikatzailea bistaratzeko

Prozesu kudeaketa

ps komandoa: prozesuen informazioa lortzeko

- u erab01 (erab01 erabiltzailearen prozesuak bistaratu)
- t pts/0 (lehenengo terminaleko prozesuak bistaratu, ze terminalean gauden jakiteko tty komandoa erabili)
- p pid (pid identifikatzailea duen prozesuaren informazioa bistaratu)
- a beste erabiltzaileen prozesuak bistaratu (eta ez soilik uneko erabiltzailearenak)
- x sistemaren prozesuak ere bistaratu
- f full (prozesuen zuhaitza pantailaratu)

Prozesu kudeaketa

ps komandoak hurrengo informazioa pantailaratu dezake:

UID	PID	PPID	STIME	TTY	CPU TIME	COMMAND
root	6012	1	22:53 ?		00:00:00	/usr/sbin/apache2 -k start
www-data	6084	6012	22:53 ?		00:00:00	/usr/sbin/apache2 -k start
www-data	6085	6012	22:53 ?		00:00:00	/usr/sbin/apache2 -k start
www-data	6086	6012	22:53 ?		00:00:00	/usr/sbin/apache2 -k start
www-data	6087	6012	22:53 ?		00:00:00	/usr/sbin/apache2 -k start
www-data	6088	6012	22:53 ?		00:00:00	/usr/sbin/apache2 -k start
kepa	8267	8219	23:13 ?		00:00:15	/opt/openoffice.org3/program/soffice.bin -impress file:///home/kepa/Desktop/seg/prozesuak.odp
kepa	10505	7547	23:40 pts/0		00:00:00	ps -ef

Prozesu kudeaketa

Seinaleak: kernelak prozesuei bidaltzen dizkien mezuak. Seinaleek osoko identifikatzaile bat dute. **kill**: prozesu bati seinale bat bidaltzeko komandoa. Adibidez: **kill -9 PID**

kill -l

1) SIGHUP 2) SIGINT 3) SIGQUIT 4) SIGILL 5) SIGTRAP

6) SIGABRT 7) SIGBUS 8) SIGFPE 9) SIGKILL 10) SIGUSR1

11) SIGSEGV 12) SIGUSR2 13) SIGPIPE 14) SIGALRM 15) SIGTERM

16) SIGSTKFLT 17) SIGCHLD 18) SIGCONT 19) SIGSTOP 20) SIGTSTP

21) SIGTTIN 22) SIGTTOU

Prozesu kudeaketa

- Erabiltzaile arrunt batentzat benetan interesgarriak diren seinaleak honakoak dira:
- KILL**: PID prozesua amaitu (baldintzarik gabe eta berehala)
- HUP**: PID prozesuari bere konfigurazio fitxategia irakurtarazi
- TERM**: PID prozesua amaitu (-TERM-ek prozesuari ondo bukatzeko aukera ematen dio. -KILL-ek, berriz, ez)
- STOP**: =Ctrl+Z (prozesua eten, lotan utzi)
- CONT**: PID prozesuari jarraitzeko seinalea bidali (orokorrean, -STOP seinalea jaso eta gero lantzen ohi den seinalea)

Prozesu kudeaketa

- Adibideak

Kill komandoa balio lehenetsi bezala TERM seinalea bidaliko du.

- \$ kill 4541
- \$ kill -15 4541
- \$ kill -TERM 4541
- \$ kill -s SIGTERM 4541

- \$ kill -9 3454
- \$ kill -KILL 3454
- \$ kill -s SIGKILL 3454

Prozesu kudeaketa

top: prozesuak baliabideen kontsumoaren arabera ikusteko (segundo batzuen maiztasun finkoarekin eguneratzen da informazioa)

Laguntza: "h" edo "?"

Ordenatzeko irizpidea hautatu : ">" edo "<" sakatu

Nahi ditugun zutabeak hautatu: "f"

Koloreak aldatu (oso gomendagarria): z

Azpimarratu ordenatzeko irizpidea: x

Txikietatik handienera edo alderantziz ordenatu: R

Prozesu kudeaketa

nohup komandoa:

Seme prozesu bat hil baino lehen aita hiltzen bada, semea init prozesuak adoptatuko du. Sabuelpen bakarra bash aitarekin bidalitako prozesu semeak. Bash aita itxiz gero, bere bash-etik bidalitako prozesu seme guztiak hilko ditu. Hori ekiditzeko, nohup komandoa erabili daiteke.

nohup komandoa

Noiz erabili? Zerbitzari batean komando edo ataza bat bidaltzerakoan

\$ ssh **erabiltzailea@helbidea**

nohup komandoa

Prozesu kudeaketa

nice komandoa: prozesu baten lehentasuna aldatu.

Sintaxia: (egikaritu behar den komando baten lehentasuna aldatu)

nice -n <x> komandoa

<x> -20 eta +19 bitartean egongo da, -20 lehentasun handiena izanik (cpu denbora gehien hartuko duena)

root erabiltzaileak esleitu ditzake 0 baino txikiagoak diren lehentasunak.

Jada egikaritu den komando baten lehentasuna aldatu nahi bada:

renice <x> PID

Prozesu kudeaketa

nice komandoa. Adibidea:

```
$yes > /dev/null &
```

```
[1] 9862
```

```
$ps -l
```

F	S	UID	PID	PPID	C	PRI	NI	ADDR	SZ	WCHAN	TTY	TIME	CMD
0	S	500	9841	5770	0	75	0	- 1409	wait	pts/1		00:00:00	bash
0	R	500	9862	9841	65	85	0	- 1203	-	pts/1		00:00:03	yes
0	R	500	9863	9841	0	76	0	- 597	-	pts/1		00:00:00	ps

```
$ renice +19 9862
```

9862: prioridad antigua 0, nueva prioridad 19

```
$ sudo renice -20 9862 (como root, para menores de 0)
```

9862: prioridad antigua 19, nueva prioridad -20

```
kill -9 9862
```

Prozesu kudeaketa

```
bcplemza@B900112:~$ ps -l
```

F	S	UID	PID	PPID	C	PRI	NI	ADDR	SZ	WCHAN	TTY	TIME	CMD
0	S	1000	2466	2461	7	80	0	-	6938	wait	pts/1	00:00:00	bash
0	R	1000	2521	2466	0	80	0	-	3379	-	pts/1	00:00:00	ps

```
bcplemza@B900112:~$ nice -n 5 xclock &
```

```
[1] 2522
```

```
bcplemza@B900112:~$ ps -l
```

F	S	UID	PID	PPID	C	PRI	NI	ADDR	SZ	WCHAN	TTY	TIME	CMD
0	S	1000	2466	2461	1	80	0	-	6938	wait	pts/1	00:00:00	bash
0	S	1000	2522	2466	0	85	5	-	16049	poll_s	pts/1	00:00:00	xclock
0	R	1000	2523	2466	0	80	0	-	3379	-	pts/1	00:00:00	ps

```
bcplemza@B900112:~$ renice 12 2522
```

```
2522: prioridad antigua 5, nueva prioridad 12
```

```
bcplemza@B900112:~$ ps -l
```

F	S	UID	PID	PPID	C	PRI	NI	ADDR	SZ	WCHAN	TTY	TIME	CMD
0	S	1000	2466	2461	0	80	0	-	6938	wait	pts/1	00:00:00	bash
0	S	1000	2522	2466	0	92	12	-	16049	poll_s	pts/1	00:00:00	xclock
0	R	1000	2525	2466	0	80	0	-	3379	-	pts/1	00:00:00	ps

```
bcplemza@B900112:~$
```

Prozesu kudeaketa

tee komandoa: sarrera estandarretik irakurritakoa irteera estandarrean eta argumentu bezala emandako fitxategian kopiatzen du

Adibidea:

```
kepa@cox:/tmp$ who | tee konektatuta | sort | tee ordenatua  
kepa pts/0      2009-11-03 21:30 (:0.0)  
kepa pts/1      2009-11-03 22:01 (:0.0)  
kepa tty7       2009-11-03 20:31 (:0)
```

Prozesu kontrola

sleep komandoa: eten bat sortzen du, guk parametroan ezarritako denbora tarte bitartean

Adibidea:

```
sleep 15m 10s ; mplayer iratzargailua.mp3
```

15 minutu eta 10 segundu barru, iratzargailua.mp3 soinu fitxategia jo.

Prozesu kontrola

at komandoa: prozesuen denbora jakin batean **behin** exekutatzeko erabiltzen da (atd deabrua haietaz arduratzen da).

Sintaxia:

at <ordua> <agindua>

Aukerak:

at -l (programatuta dauden atazen zerrenda eskatu)

at -d <n> (n zenbakia duen ataza zerrendatik kendu)

man at (-f aukera ikusteko)

Prozesu kontrola

Adibidea:

```
$ at now +2 minutes -f eskripta.sh
```

```
$ at now +2 minutes
```

```
at> echo kaixo > /home/kepa/Desktop/kaixo.txt
```

```
at> <EOT>  <--- Ctrl+D
```

```
job 1 at Sun Nov 15 19:50:00 2009
```

Prozesu kontrola

Atd zerbitzua kudeatu:

```
sudo service atd stop      #gelditu  
sudo service atd start     #hasieratu  
sudo service atd status    #egoera
```

Prozesu kontrola

crontab komandoa: prozesuak **aldizka** exekutatzeko erabiltzen da (crond deabrua haietaz arduratzen da).

• Zertarako erabiltzen da?

- Katalogo batzuen segurtasun kopiak egiteko.
- Minutu gutxi batzuetara erabiltzaile konektatuen informazioa bildu egiteko.
- Sistemaren eguneraketa egiteko
- ...

Prozesu kontrola

- Sintaxia: **crontab -e** , “/var/spool/cron/crontabs/kepa” katalogoan gordeko du, fitxategi honen egitura, hilara bakoitzean 6 zutabe hutsune bategaz banatuta:
 - 1.-Minutuak 0-59
 - 2.-Orduak 0-23
 - 3.-Hileko zein eguna 1-31
 - 4.-Hila 1-12
 - 5.-Asteko eguna 0 (igandea) eta 6 (larunbata)
 - 6.-komandoa edo ataza

Prozesu kontrola

•Adibidez:crontab -e

```
# m h dom mon dow  command
```

```
30 9 * * * touch /home/kepa/Escritorio/proba.txt
```

Prozesu kontrola

• "crontab"-aren aukerak:

- l ikusi nire crontab lerroak
- e editatu edo borratu nire crontab lerroak
- r nire crontab fitxategia ezabatu
- u <erabiltzailea> (root edo sudo bezala soilik)

Prozesu kontrola

• Hartu dezakeen baloreak:

* edozein

2-6(2tik 6ra)

2,4,6(soilik 2,4 eta 6)

*/5 (5 minuturo, 5 orduro...)

Prozesu kontrola

•Gure lana errazteko definitutako katalogo batzuk daude /etc barruan. Katalogo horretan jartzen dituzun exekutagarriak (scriptak, komandoak eta abar ...) orduro, egunero, eta abar exekutatu dira. Katalogoak, cron.hourly, cron.daily.... dira. less /etc/crontab

```
SHELL=/bin/sh
```

```
PATH=/usr/local/sbin:/usr/local/bin:/sbin:/bin:/usr/sbin:/usr/bin
```

```
# m h dom mon dow user  command
```

```
17 * * * * root    cd / && run-parts --report /etc/cron.hourly
```

```
25 6 * * * root    test -x /usr/sbin/anacron || ( cd / && run-parts --report /etc/cron.daily )
```

Oharra: anacron martxan egonez gero, /etc/cron.daily katalogoan dauden scriptak edo exekutagarriak ez dira exekutatu.

Prozesu kontrola

- Adibidez: “proba” scripta egunero exekutatzeko

```
cd /etc/cron.daily/
```

```
gedit proba
```

```
echo kaixo > /home/kepa/Desktop/kaixo.txt
```

- Loga edo bitakora: exekutatu den jakiteko. `less /var/log/syslog | grep cron.hourly`

```
Nov 30 10:17:01 kepa-laptop CRON[9303]: (root) CMD ( cd / && run-parts  
--report /etc/cron.hourly)
```

```
Nov 30 11:17:01 kepa-laptop CRON[9824]: (root) CMD ( cd / && run-parts  
--report /etc/cron.hourly)
```

...

Crontab & vi

```
sudo apt-get remove vim.tiny
```

```
sudo apt-get install vim
```

Command mode: The ESC key can end a command

Insert mode: Text is inserted. The ESC key ends insert mode and returns you to command mode. One can enter insert mode with the "i" (insert), "a" (insert after), "A" (insert at end of line), "o" (open new line after current line) or "O" (Open line above current line) commands.

Command line mode: One enters this mode by typing ":" which puts the command line.":q!"(Ignore changes and quit. No changes from last write will be saved.):wq" (Save (write) changes to current file and quit.

Crontab & gedit

Añadir la siguiente línea en el archivo .bashrc

```
export EDITOR=gedit;
```

```
source .bashrc
```

```
env
```

```
crontab -e
```

```
# m h dom mon dow  command
```

```
38 9 * * * touch /home/euiti/Escritorio/prueba.txt
```

Prozesu kontrola

- "**anacron**" komandoa: crontab bezalakoa da, baina ordenagailua momentu oro martxan ez dauden kasuetarako erabiltzen da.

Konfigurazio fitxategia: **/etc/anacrontab**:

SHELL=/bin/sh

PATH=/usr/local/sbin:/usr/local/bin:/sbin:/bin:/usr/sbin:/usr/bin

MAILTO=root

#aldia atzerapena ataza-identificador-tarea komandoa

1 5 cron.daily nice run-parts --report /etc/cron.daily

7 10 cron.weekly nice run-parts --report /etc/cron.weekly

@monthly 15 cron.monthly nice run-parts --report /etc/cron.monthly

Prozesu kontrola

- Anacron komandoa exekutatzeko, **aldi** zutabearen dagoan azkenengo **n** egunetan komandoa exekutatu ez bada, **atzerapen minutuak** itxaron ostean ataza hori exekutatu du.

Logak: `less /var/log/syslog | grep anacron`

Nov 30 10:07:13 kepa-laptop anacron[1061]: Job `cron.daily' terminated

Nov 30 10:07:13 kepa-laptop anacron[1061]: Normal exit (1 job run)

Anacron ordenagailua abiatzekoan exekutatzen da eta gero amaitzen da.

Jakiteko noiz exekutatu den azkenengo aldiz: `ls /var/spool/anacron/`

`cron.daily cron.monthly cron.weekly`

`less cron.daily --> 20101130`

Prozesu kontrola

Gehiago jakiteko:

<https://help.ubuntu.com/community/CronHowto>